



Nro. 11.

A FELS. R. TSASZARNAK ÉS A KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

*Költ Bétsben Kedden Augustusnak 6-ik napján,
1799-ik esztendőben.*



B é t s.

Mantua' várat el-foglalta Gen. *Kray* Jul. 30-dikán *Capitulatzió* mellett. Erről a' mult *Posta* napról fogva három *Extrablattok* adattak - ki *Bétsben* a' fő *Hadi-Cancellariáról*. A' két elsőbbekben némely előre való rövid jelentések tételnek ezen szerentsés történetről: a' 3-dikban a' *Capitulatzió* iratik-meg környülállásoson. A' *Capitulatziót* mi is ide alább egészben bé-nyom-tattatjuk: minekutánna az előre való rövid jelentésekből a' következőket meg-jegyzettük —
t. i:

„Gen. *Kray* Jul. 25-dikére virradó éjjel az ellenségnek két sántzait, a' *Ceresa* és *Tee* között,

önként-vállalkozottakkal rea-rohanás által el-foglaltatta, melynek alkalmatosságával némely jó úszó katonáink a' mocsarak' árjainn rontván keresztül, hasznoson segítették az előlről rohanókat. — „A' *Ceresa*' sántzára, melybe 5 nagy ágyut vittének volt bé a' miéink, ez nap' viradólóg, ki-ütött az ellenség, hanem a' *Lattermani*' Reg. je béli Oberster azt meg-oltalmazta, és az után ezen sántzok védelmére 3 ujj battériákat készítettek a' miéink, és még két Balalionnyaink rukkoltak belé. Már még a' Glaszinn lévő *Károly*'-sántzát is el-foglalták vólt seregeink, hanem itt igen közel lévén az ellenség' ágyuihoz, az abban lévő ellenséges ágyukat bé-szegezték, és magok hátrább jöttek onnét. — „Jul. 26-dikánn oly tudósítás érkezett Gen. Májor *Elsnitz*től Gen. *Kray*hoz, hogy az ellenség a' *St. Giorgio*' igen erős várát (a' mely a' tónn még-kivül vagyon, és mintegy *Mántua*' külső várossának tartathatik) azon éjjel oda hagyta légyen: melyhez képpes a' miéink ide is mingyár bé szállottak. — „A' *St. Giorgio* béli lakosok azt mondták, hogy az ellenség azért fogta légyen magát ezen külső erősségnek ily rementelenül való el-hagyására határozni, hogy a' miéinknek rea való rohanását gyanította, és a' betegség 's-nagy szolgálat által erőssen meg-gyengülve lévén, kémélleni akarta magát. —

„Jul. 27-dikénn éjjel a' miéink' részéről, kiknek már a' Glaszira nyult vóit a' 3-dik Parallelájok, reajok - rontást gyanítván a' Frantziák, *Pradella* nevü szélső báltájokat is oda hagyták 17 bé-szegzett ágyukkal együtt, 's-a' miéink ebbe is bé-szállottak. — „Gen. *Kray* ezen környülállások által, rész szerént hogy az alatt a' dolgoztatásra időt nyerjen, rész szerént hogy addig az ellenség' ágyuzását el-szüntesse, 27-dikben jó reggel Indzsin. Oberstl. *Gr. Orlandini*t bé-küldötte egy fel kérő irással *Mantuába*, oly rendeléssel, hogy a' Frantzia tábornak mostani állapotját, az

Alessandriai felleget várnak fel-adattatását, *Livorno*, *Florenzia*, és *Lucca'* városaiknak el-foglal-tasát, a' Frantzia Komendánsnak terjeszse elibe. Az alatt részünkről nagy szorgalmatossággal tettek a' vár-töréshez meg-kivantató minden készülétek, oly véggel, hogy ha az ellenség a' Capitulatziót meg találja vetni, ágyuink mingyár nyilást törjenek a' vár-falánn, és azt rea-rohannállal vegyék meg. — „Jul. 28-dikára viradó éjjel vizliza érkezett Gr. *Orlandini*; véle jött ellenséges Brigadéros Generál *Monet* is; az ellenség' kívánsága az vólt egyebek között, hogy az őrző-seregnek szabad el-menetel engedtéllék; Gen. *Kray* azt felelte, hogy tsak oly tsupa fel-tétel alatt erezkedhetik capitulálásba, hogy az őrző-sereg hadi fogságra adja magát. Így készült meg végezetre az itt következő — „

„*Capitulatzió*, Fegyvertarmester *Kray* és Frantzia Divisions-Generál *Foissac-Latour* között, *Mantuának* fel-adattatása iránt: —

A' Frantzia Generalis' kívánságai. — „

„1) *Art.* A' *Mantuai* őrző sereg, Jul. 30-dikánn dél tájban a' felegvárann keresztül maschérozik-ki ezen várból, 6 ágyukkal, és minden némű hadi paradéval. A' mondott őrző-sereg hadi fogságra adja magát: annak vezére, az alatta lévő Generalisokkal, Stáb- és Fő-tisztekkel együtt, meg-egyeznek abban, hogy, mint hadi fogjok, a' Császári Felség' Német örökös tartományai közzül a' közelébb valókba mennyenek, és ott maradjanak, 's-ott kezelleget viseljenek a' köz emberekből, és al-tisztékből álló őrző-seregért, mely is a' leg rövidebb útonn Frantzia orizágba haza késértetik, oly fel-tétel alatt, hogy az ő F. ge' 's frigyellei' seregei ellen a' kitesereltetődésig tsatázní nem fog. Ehez-képpett a' köz emberek a' Glaszinn le-teszik, a' tisztek pedig meg tartják fegyvereiket, készüléteiket, va-

lamint szintén characterjeikhez illő számú lovakat is; a' nem tsatázó személyek is mind vizsza küldetnek Frantzia országba; a' Generálisok magoknál tartják Secretáriussaikat, valamint minden tisztek szolgáltaikat. *Foissac-Latour* Generálisnak, egy zászló is engedtetik, azért, hogy a' várátily derekassint védelmezte.

„2) *Art.* A' *Cisálpinus*, *Helvétus*, *Lengyel*, és *Piemonti* katonák, minden tekintetben úgy traktáltassanak, mint a' Frantzia Respublika' katonái.

„3) *Art.* A' Komendánsnak 3 szekerek rendeltetnek, azon portékáknak és papirossáknak elvitelére, a' melyek az ő személyes tulajdonai.

„4) *Art.* A' General-Stáb' és egyéb Divisiók' fejeinek engedtessek - meg, hogy az ő hivataljaik' folytatását illető irásokat, valamint szintén személyes tulajdonait is elvihessék: melyért ellenben a' Commissáriusok felelni tartoznak, hogy semmi, a' mi természet szerént a' várhoz tartozik, el nem vitettetik.

„5) *Art.* Azoknak a' lakásoknak állapota, és tsendessége, a' kik a' Cisalpinai Országglás' ideje alatt, activitásba engedték elegyített magokat, valamint a' kik Respublikai hajlandóságot mutattanak, az Auszriai országgló-szék' nagy szivűségébe és egyenességébe ajánltatik.

6) *Art.* Indzsiner és Pattantjus Commissáriusok rendeltetnek, az ő hivataljaikat illető tárgyaknak által-vételekre

7) *Art.* Hasonló-képpen a' Magazinumoknak és az azokban találtató eleségeknak által-vételekre is, ahoz illő Commissáriusok.

8) *Art.* A' betegek és sebessék, a' kik el nem vitettethetnek, a' várban hagyattatnak, hogy ott az ő helyre-állásokra szükséges minden segedelemmel élhessenek; melyhez képeft azok az orvosok és seb-orvosok, a' kik őket eddig gyógyították, ezentúl is vélek hagyattatnak. Gen. *Foissac*, egy Commissáriust nevez ki, a' ki a'

meggyógyulókat innét, vagy a' táborhóz, vagy Frantzia országba, vagy Német országra, kit kit t. i: a' Capitulátzió szerént, transportáltasson.

9) *Art.* A' Cs. Királyi sereg' részéről, elegedendő késérő tsoport adatik az örző sereg' késérésére, hogy ennek minden tagjai a' nép' tsufolása ellen bátorságban lehessenek; mely iránt a' késérő - sereg' Komendánsai tartozzanak felelni.

10) *Art.* Ha valamelyik Artikulus iránt kétség támadna, az, az örző-sereg' részére magyaráztasson kedvezölög, az egyenességnek törvényei) szerént.

11) *Art.* Az alá-írás után Kezesek neveztesse, t. i: a' Frantziák' részéről egy Brigadéros és egy Kapitány; az Aultriaiak' részéről, egy Oberlier és egy Kapitány.

12. *Art.* Az alá-írásig és a' Kezesek' ki-tseréltetődésekig, minden ellenségeskedések szünyenek-meg,

13) *Art.* A' két ellenséges seregek semmi közösülést ne folytassanak együtt, ki-vévén a' főket, és a' kik Generáliffaiktól arra engedelmet nyernek.

14) *Art.* A' Cisálpinai Directorium' Commissáriussai és Politziai Generál-Inspectora, *Mantua'* várából szabadon botsáttassanak ki, és oda mehessenek, a' hova nékiek tettzeni fog.

15) *Art.* A' Vezérhez tartozó személyeknek, 's-még más egyebeknek, a' kiknek ő az örző-sereggel el-menmi parantsolni fogja, rendeltessenek 2 szekerek.

16) *Art.* A' tisztek', örző sereg', és tábor' portékáinak, a' melyek a' várban hatra-maradhatnának, él vitettetésekre, rendeltessenek szükséges szekerek.

17) *Art.* A' Generalisok és tisztek, a' kik a' magok készületjeiknek egy részét az örző-sereggel együtt mostan Frantzia Országba el-küldeni akarják, küldhesék el: ha tsak Gen. *Kray*, a' kik az

igazi katonai ditsőséget esmeri, talán jónak nem találándja, a' Generálisokat és tiszteket is, az örző-sereggel együtt mostan Frantzia országba vissza bocsátani. —

„*Foissac-Latour*, Divis. Gen.

A' Fegyvertarmester Kray' Feleletei.

„Az 1-ső Art. Egész szélesége szerént helybe hagyatik, sőt még hozzá tétetik, hogy az örző seregnek, jó maga-viséletére való tekintetből, a' Komendáns, a' Generál-Stáb, és a' tisztek, minekutánna az ő Felsége örökös tartományai-ban 3 hónapokat ültek, hazajokba vissza terhesenek, oly fel-tétel alatt, hogy az ő Felsége' és Szövetségesséi' seregei ellen ne tsatázzanak, mig vissza nem tseréltetnek. — A' 2-dik, 3-dik, és 4-dik Art. helybe hagyatnak. — „Az 5-dik Art. helybe hagyatik, ugy, mint az ő Felsége' nagy szivüségébe való ajánlás. — A' 6, 7, és 8-ik Art. fel-tételek nélkül helybe hagyatnak. — A' 9-dikre való Felelet: — „Fognak az örző-sereg' bátorságára az ő útjában gondot viselni tudni. — A' 10-dikre: — „Igen is, az egyenelség szerént kell ezen tekintetben egyet érteni. — A' 11, 12, 13, 14, 15, és 16-dik Artikulusok helybe hagyatnak. — „A' 17-dikre nézve, már az 1-sőben végzés tétellett. Költ *Kastelluggióban*, Jul. 28-dikán, 1799. — “

„Báró *Kray* Fegyvertarmester.

Toldalék Artikulus.

„Az Auszriai Szökevények hiven ki-adattatnak Regementjeiknek és Batalionnyaiknak, a' halállal való büntetésnek el-engedését igérvén nékik az Auszriai Komendáns.“

Anglia

Az Admirálisshoz hir érkezett *Londonba*, a' felől, hogy a' *Bresti* Frantzia hajós seregnek

fele része a' *Corsicai* kikötőhelyekben, fele pedig *Toulonnál* volna.

A' Nagy-Cancellarius bé-zárta Jul. 12-dikénn a' Parlamentomnak egy idő-ólta folyó üléseit. Még soha nem ment a' Király nagyobb vidámsággal a' Parlamentom' elibe, mint mostan; a' belzéd, a' melyet ekkör el-mondott ő Felsége, ez volt;

„*Mylordok és Nemesek!*”

Azokra a' kedvező ki-nézésekre, a' melyekről én, a' mostan bé-végeztetődő üléseknek ki-nyittatódásokkor jelentélt tettem volt, az ólta az én leg hevesebb várokozásaimat feljűi haladó szerentsés lépések következtek. A' Császári seregeknek *Karoly* ő Királyi fő Hertzegségétől való vezérlődések által, *Helvetziának* már nagy része vízfíza nyerte, régi Vallását, Törvényeit, és Szabadságát; és az egyesült seregek a' Feldmarschall *Suwarow*' vezérlése alatt, az ezen rövid idő-ólta kezdődött táborozás által, *Olofz* országnak a' *Frantzia* Respublika' motskos járma alóll való meg szabadítását, tsak nem egézfízen bé-végezték. Az az el tökélettség és hathatóság, melyel az *Orofz* Császárnak az én Szövetségesemnek Tanátsoffai, magokat meg-külömböztetik, 's-az a' belfő egyesség és egyetértés, a' mely közöttünk szerentsésen meg-fundáltatott, olyan állapotba helyheztet engemet, hogy azokat a' hatalmas eszközöket, a' melyeket ti reám biztatok, leg hasznosabb módon arra fordithassam, hogy ezen Országnak bátorsága és betsülete, 's Európának szabadsága és függetlensége, állandó principiumok szerént meg-fundáltatódhassék — Gyönyörűséggel szemlélem, hogy az én országomban *Irlandiában*, a' belfő tífendesség, bizonyos mértékben helyre állott legyen. Az ellenség' egyetlen-egy még meg-lévő hajós-seregének megszíze való el-távozása által, annak a' külömben is üres reménségnek, melyet a' Felség-árulók

és békételenek, idegen segedelembe helyezetttek volt, majd egéltzen Izükség el-enyefztetödni. Az én nagy bizodalomom azonközben ezen Országnek bátorságos állapotja iránt, az én seregeimnek próbált viézségekben és bátorságokban, és hüséges jobbágyaimnak jó hajlandóságokban és önként való iparkodássaikban, áll. — Hanem, *Irlandiának* végfö bátorsága tsakugyan az ö Nagy-Britanniával való egész egyesülése által fundáltathatik meg: és én örömmel tetzem itt azt a' meg-jegyzést, hogy az én *Irlándiai* jobbágyaimnak számos és élő-kefö részekföföl ki-nyilatkoztatott hajlandóság, reméllénem engedik nekem azt, hogy ezen nagy és hasznos munkának tökéletesfö tetödése, az én két országaimban a' köz-kivánsággal éppen oly szembe-tünölög meg-egyezö fog lenni, valamint azoknak köfösönös hasznaikat elő fogja segélleni. Azok a' rendelkezések, melyeket ti a' támadást gerjesztö társaságoknak, melyek a' Frantzia Revoluzió' pusztító principiumainak széljel-hintezése végett formálódtak vöfö, el nyomattatódáfokra tettetek, a' mostani idök' környüfálásaikhoz különösön hozzájuk illök, és fenn-álló Constituziónknak ujj bátorságot szereztek.

„*Alsó Ház béli Urak!*”

„Az elztendöre rendelt áldozatok, melyeket jobbágyaim jávára meg-határoztafok, ugy intéztettek böfötsen el, hogy a' mostani fokot el-választó idö béli köföflegek, ki-telheffenek belöföfök. Egyfersmind, egy mind néktek magatoknak mind maradékaitoknak hasznos Finantz-Systemának bé-hozása által, a' közönséges hitelt ez-után-ra is bátorságba helyezettétek. Az a' kéföfzés, a' melyel ezek a' nagy terhek hordoztatnak, egy-fersmind bizonyyságául szolgal az én népem' jó gondolkozásának, hajlandófágának, és hüségének. —

„*Mylordok és Nemesek!*”

„A' folyó esztendő béli környülállások, nem hasonlittathatnak Európának tsak néhány hónapokat meg-előzött állapotjával is öszlve, a' nélkül, hogy az Isteni bölts tanátsnak szemmel-látható közbenjárása, mely által a' társafagos világnak rend tartásait fel forgatással fenyegető veszelyek el-hárítottak, alázatos háládással meg ne esmertessék. Remélhetjük, hogy ugyan ez az ol-talmazó Gondviseles, a' mi fontos tsatázásaiok-nak további folytatásában is vezérelni fog ben-nünket, és olyan végre vezet, a' mely az igazság-talanfagonn, ragadozás-szomjuhozásonn, és is-tentelenlégen fundálódó hatalom' mulandóságá-nak, egy igen nevezetes példáját fogja a' jöven-dő időknék mátatni, és meg-bizonyítja lehetet-len dolognak lenni azt, hogy egy népnek böl-dogsága és ugyan annak egyenestége, egymás-tól állandóul el nem választathatnak.“

Spanyol Ország.

A' *Spanyol* közönséges levelekbe a' követke-ző meg jegyzés vagyon a' Londoni *Kuririr* nevü *Anglús* Ujjlágból bé-nyomtatva: — „A' feles számu hadi hajókból álló Spanyol tengeri-erő, a' tengerenn vagyon, a' nélkül, hogy tudnák, mi történnék véle; sőt ugy látszik, hogy a' mire határoztatva vagyon is ez a' hajós sereg, nem egyeztetődhetik-meg ezen Országló-széknek ma-ga vifeletével; mi (az Anglusok) valósággal hábo-rúban vagyunk *Spanyol* országgal. A' tegnap-előtt *London*ba érkezett hirek szerént, némü-némü képpen majd el kellett hinnünk, hogy a' *Spa-nyol* hajós sereg visszta tért légyen a' *Kadixi* kikötő helybe, és ott nyugodalomra botsátko-zott légyen: ha ellenben más hirek, melyek ma-gokat tsakugyan egymásnak való ellen-mondá-sok által erőssen gyengitik, az Anglus és Spanyol

hajós seregek között mostanság történtnek lenni mondató ellensékeskedésekről, sokat nem beszél-
lenének. Ugy látszik azonban ennekfelette, hogy a' Frantzia Országgló-székek nagy befolyá-
sa legyen még a' SpanyolKabinéthoz; Contre-Admi-
rál *Lacrosse* annyira vitte a' Madridban lévő
Frantzia Követ által a' dolgot, hogy mind azok
az Emigránsok, a' kik a' Spanyol tengeri-
erő mellett szolgálatban voltak, *Kadixot* oda
hagyni kényszerítették; a' mely rendelése a'
Spanyol Országgló-székek olyan keménységgel
töltetett bé Princz *Montforli* által, hogy az Emi-
gránsok minden Spanyol kikötő helyekből 8 na-
pok alatt elküldettettek."

Spanyol Admirál *Mazzaredó* már jó ideje,
hogy valami olyan *Schalupokat* készítettett, a'
melyek a' Linea hajókra fel-vétettethetnek, 's-
mikor tettzik azokról le-botsáttathatnak. — Ne-
hány 36 fontos ágyuk is vagynak alkatva ezen
apróhajókra. Eleinten ezek igen jól használtak vólt,
minthogy az *Anglus* Linea-hajókat távol tartoz-
tatták *Kadixtól*. Ugyan ezek a' *Schalupok* kö-
zelébről ismét jó szolgálatot tettek. Azok az
5 Spanyol Linea hajók, melyek nem régen a'
Frantzia partok mellé *Aix* szigetéhez eveztenek
vólt, ott az Anglusoktól körül-vétettek,
és 8 vagy 9 Linea-hajók keményen ágyuztak
reájok. A' Spanyol Komendáns látván, hogy
semmit nem árthatnak néki az Anglus ágyuk,
nem bánta egy darabig, hadd lödözzenek: az
után nékiek botsátotta az ujj modi *Schalupokat*
az Anglusok' hajóinak, a' kik minekutánna azok-
nak nagy károkat okoztak volna, őket a' magok
hátra vonására kényszerítették. A' múlt hónap-
nak 3-dikánn szállották volt meg az említett és
mind együtt 22 kisebb-nagyobb Anglus hadi
hajók, *Aix* szigete mellé.

Sardinia

A' *Turini* nép, telyes meggyöződése szerént iparkodik (mint onnét írják) a' régi rendnek visszaállításán. A' *Turini* Kormányozó Gen. *St. Andre*, egy Proclamációt intézett a' néphez, melynek ily homlok-irása vagyon: *Vallás, és Királyi hatalom!* — Kemény büntetéssel fenyegeti azokat, a' kik oly hamis híreket bátorkodnak elszélesíteni, melyekből a' haza' ellenségei valami reménséget szihatnának magokba a' felöll, hogy ők még ujjanton fel emeltetődhetnének; így szintén azokat is, a' kik nyughatatlanságnak élesztésénn iparkodnának. *Turin'* vidékeit minden Frantziák és Cisálpinusok oda hagyni tartoznak 24 orák alatt.

Egyéb aránt, már ujjanton hadi állapotba helyhezette magát a' *Sárdiniai* Király a' Frantziákkal. A' *Sárdiniai* kikötő helyben találtatott minden Frantzia préda-hajók, így szintén minden féle *Génuai* hajók is, bé tiltattak. A' neutralis hajóknak nem szabad többé, *Sárdiniából* Frantzia országba, vagy pedig ennek szövetségesséihez, portékat által vinni; a' Frantzia Republikánusok nem viselhetik *Sárdiniában* a' magok kokardájokat, a' hol már most az *Austriaiak'* és *Oroszok'* győzedelmeikért innépek szenteltetnek.

Német Ország.

Feljül *Frankfurtton* a' *Wetterau'* vidékein, egy levél érkezett volt *Dufour* Frantzia Generálistól nem oly régen (Jun. 2-dikán) az Elölljárókhöz és helységekhez, mely által meg-hivattatnak ezek, hogy a' nállók, nevezetesen pedig *Friedberg'* környékein öfzszetsoportozott szökevényeket és tsavargókat sietve üzzék széljel, azzal fenyegetödzvén, hogy, ha így nem tselekednek, ők fognak számolni azokért a' következése-

kért, mellyek abból származándának, ha ő ezen szökevényeket és tsavargókat erőszakkal kéntelenítettne elszélesíteni; és, hogy az olyan közönségek, a' kik ezeket magokhoz befogadnák, megfognának gyujtattatni. Ez a' Frantzia Generális' írása arra adott alkalmatosságot, hogy a' *Felső Rénsi* Kerületnek *Wetterau* nevű részében, egy közönséges vadászati tétetett, nem a' Frantziák, hanem egy s-más ragadozó és prédáló tsavargók ellen. Egyéb arránt azt a' megjegyzést teszi az ugy nevezett *Politisch-militairisch* nevű Német Ujjság erre a' Gen. *Dufour*' levelére, hogy ő nem érthetné, mire való legyen a' Frantzia Generálisnak ezen tsavargók' elszélesítődések iránt való ilyen gondossága, ha ugyan ő (Frantzia Gen. *Dufour*) ujjantában ismét ugy nem beszélt volna, hogy a' *Wetterauban* magokat imitt-amott mutogató Czigányok, ruhátserélt Cs. Királyi katonák lehetnének.

A' *Würtzburgi* falusilakosok, ujjanton fegyverkeznek, mint ez előtt 3 ezteendővel tselekedtek volt, hogy akár mely próbát tegyennek a' Frantziák, vélek mindenütt szembe szálljanak.

A' *Kliviai* gyűlés-házban volt, de a' Frantzia Agensek által Nemzeti-joszággal képpen eladatott, Pruffus Rendek' házi portékai, a' Frantzia Országó szék' parancsolatjára, rövid idő alatt mind vilzsa szereztetnek, és vilzsa adattatnak.

Elegyes mindenségek.

A' *Mántuai* őrző-sereg valami 10 ezer emberből állott, és 3 csoportokban indítottott útnak Frantzia ország felé. — Bétsben ágyuzás, és *Te Deum*-éneklés leszen holnapután. — Admirál *Nelson*, 14 *Anglus* és 3 *Portugallus* Linea hajókkal a' Neapolisi kikötő-helybe érkezett. — A' *Pétersburgi* Udv. Ujjságban ez vagyon: — „A' *Badeni* Márkgróf és Frantzia Republika között,

ez előtt 3 elztendökkal köttetett titkos Alkuért, Gyalog Generálisok, örökös-Princz *Baden* és Princz *Károly Baden*, az orosz szolgálatból el-botsáttak. A' *Bálticum*i Linea-hajós-sereg' Contre-Admirálja, *Tschitschagow*, forma-ruha nélkül botsáttatott-el.,,

Tudósítások.

Nagy Körösről. A' *Raquin* fordítója jelenti az Erdemes Közönségnek, hogy a' tavaj megígért, és azolta sok felölről tudakoltatott *Magyar Eneis*, vagy *P. Virgilius Marónak Magyarra fordított Eneisse*, János fő vételi Pesti Vásárra rész szerént ki fog szabadulni a' nyomtató sajtó alól. — Hogy a' *Virgilius' Eneisse* egy leg tökéletesebb gustussal irt munka, és az emberi elmének remekje légyen, arról senki nem kételkedik, valaki a' szép Tudományoknak barátja. Tsak az a' Kérdés, hogya a' Magyar fordítás milyen? Én erre, sem magamhoz illendőbb, sem az E. Közönséget jobban meg elégitő feleletet nem adhatok, mintha belöle, egy két darabot mustrául előre el-küldök. Már egy izben a' II. Könyvből a' *Priamus'* halálát, most pedig a' IV. Könyv elejét küldöm meg: melyet mltasztanak az E. Olvasók az Originállal öszve hasonlítani, és onnan meg itélni.

At Regina gravi jam dudum saucia Cura &c.

A' Királynét pedig már rég, egy terhes gond
sebheti,

Fene lappang ereibenn, 's titkos tűz emélt-
geti

Sok Virtusit e' Hérónak, sok hirt szerzett Nem-
zete'

Ditsöflégét, gyakran vizsgálja hozá emlékezete;
Abrázatja, belzédjei méjjen vagynak szivében

Nem is enged a' gond tsendes nyugodalmat
testében.

— Más nap, hogy a' Hajnal a' Nap' fákjával
kerülé

A' Földet, 's a' nedves homájt az Egről
le-törülé,

Bodult észszel, egyet értő Nénnnyével így be-
szélget;

Anna Nénem! engem mi gond, 's álmatlanság
rettegtet?

Ki lehet az az ujj Vendég, ki bészált e' Hazában?

Milyen bátor! mely nagy Vitéz! mely deli
formájában!

En hiszem, 's meg se tsálatom, hogy Isten Vér-
ből való;

Mért az a' sziv félénk a' mely túnya és ala-
való.

Oh jaj! mennyi veszedelem ötet hányta vetette?

Mely sok töle végre hajtott hadakat emle-
gete!

Ha oly meg másolhatatlan feltétellel nem volnék,

Hogy senkit a' páros frigygyel magamhoz ne
kaptsolnék;

Midön első szerelmem, mely Ziekheushoz ég
vala

Reménytelen halálával oly hirtelen meg tsala;

Elöttem a' Páros Élet, 's Ágy ha meg unt nem
volna,

Szivem talám ez egy bűnnek, talám még
meg hodolna.

Mert meg vallom Anna! szegény Férjem meg holt
mi olta,

'S vérével a' Ház' Istenit Sógora bé lotsolta

Tsak E' tántorithatá meg indulatit szimemnek;

Érzem gyulni hunyt hamvait a' régi szere-
lemnek

De elébb a' meg nyilt Földnek gyomra engem'
nyeljen le,

Vagy a' Mindenható Isten menykövével ver-
jen le

A' Pokolig, az el-sárgult Lelkek' lakó Hazáig
 Amaz örök letetséggel méjjséges ejtzakáig:
 Elébb mint én valaha e' Szentség törélt esmérem
 Vagy meg rontsam Törvényedet oh leg tilz-
 tább Szemérem!

Ki leg elébb el vett, minden Szerelmemet ma-
 gával
 El vitte; hadd légyen nála, hadd zárja be
 sirjával.

Igy szolván, bőv Könyveivel kebelét tölté tele.
 s. a. t.

Lejebb a' 615-dik Versnél a' Didó átka,
 melyet mond Eneásra ígyván: *At bello audacis
 populi vexatus et armis. &c.*

De Szenvedjen egy bátor Nép' hartzától 's fegy-
 verétől,

Légyen számkivetett, 's távol esvén ölelésétől
 Julusának, ugy koldulja a' mások' segítségét.

Lássa Népe'nek méltatlan halálát, 's vesztességét.
 Majd a' terhes Békefégnék el-fogadván Tör-
 vényit,

Ne országoljon, ne lássa a' napnak édes fényit,
 Idő előtt vesztzen, 's hagyják temetetlen, ezt kérem,
 Ezekkel a' végső szókkal együtt ontom ki
 vérem'.

Ti is pedig *Kárthágónak* Lakosi! üldözzétek
 E' Népet, 's minden jövendő nemzetét gyü-
 löljétek,

Adjátok meg Hamvaimnak e' kedves tiszteletet:
 Ne légyen e'-két Nép között semmi frigy, vagy
 Szeretet,

Tetememből egy valami Bolzszú álló! éledjél
 A' ki tüzzel vassal Trója' népe után eredjél,
 Most, valaha, 's akár mikor arra hatalmad leszen.
 Kivánom, hogy fegyverjekkel fegyverünk
 ellenkezzén,

Vizeink is vizeikkel, partjaink partjaikkal
 Vijjanak Unókáink is minden Unokáikkal s.a.t.

A' Magyar Eneis találatni fog Pesten a' N. Körösi Háznál, Debretzenben, S, Patakon, Pápán, Lofontzon, Miskoltzon, Ketskeméten, Kolosvaron, Enyeden Tiszt. T. Professor Uraknál, és a' Collegiumok' Bibliothekariusainál. — Felső Baranyában Tiszt. Túrós Péter — Alsó Baranyában Tiszt. Senior Rátz Mihály — Somogyban Tiszt. Budai István. — Komáromban Tiszt. Farkas János — Győrben Tekint. Nagy János Szolga-Biró Uraknál. — A' most ki jövő darabnak az arát még meg határozni nem tudom, mért a' Typographussal árkus számra alkudván, nem tudhatom, hogy a' 30 árkusnyi Kéz Irás, nyomtatásban mennyire fér-le; ettől függ pedig az árának meg határozása: de úgy gondolom, hogy 50 xr.onn felyül nem lesz. — A' nagyobb Oskolák' Tanítóit, és Rectorit arra kérem, hogy engemet mennél elébb tudósítsanak arról, hogy hány Poesist tanuló, és különösen arra vált Tanítványaik vagynak. Mert olyan Szándékkal vagyok, hogy az ilyen nagy Oskoláknak számára, a' Poesist tanulóknak Proportiója szerént egynéhány exemplárokat ajándékban fogok küldeni. —

N. Körösön d. 26. Julii 799.

Kováts József.